

דְּלַעֲלָא, אָמַר, דִּילְמָא חֲס וְשְׁלוֹם יִתְעַרְבוּן
 בְּשָׂאָר עַמְמִין, וְיִשְׁתַּאֲר פְּגִימוֹתָא בְּכֻלְהוּ
 עַלְמִין. מַה עָבַד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, טְלִיטְל
 לְכֻלְהוּ מַהֲכָא לְהַכָּא, עַד דְּנַחְתּוּ לְמַצְרִים,
 לְמִידָר דִּיּוֹרִיָּהוֹן בְּעַם קָשִׁי קָדְל, דְּמַבְזִין
 נְמוּסִיָּהוֹן, וּמַבְזִין לְהוֹן לְאַתְחַתְּנָא בְּהוּ,
 וְלֹאֲתַעְרְבָא בְּהַדִּיָּהוּ, וְחֻשְׁיָבוּ לְהוֹן עַבְדִּין.
 גּוֹבְרִין גְּעֻלָּן בְּהוֹן, נוֹקְבַתָּא גְּעֻלָּן בְּהוֹן עַד
 דְּאַשְׁתְּכַלֵּל כְּלָא בְּזַרְעָא קִדְשָׁא, וּבִין כֶּף וּבִין
 כֶּף שְׁלִים חוֹבָא דְשָׂאָר עַמִּין, דְּכַתִּיב, (בראשית ט"ו)
 כִּי לֹא שָׁלֵם עֹזֶן הָאֱמוּרִי עַד הַנְּהָ. וְכַד נִפְקוּ,
 נִפְקוּ זַפְאִין קִדְשִׁין, דְּכַתִּיב, (תהלים קכ"ב) שְׁבִטִי
 יֵה עֲדוֹת לְיִשְׂרָאֵל. אַתָּא ר' שְׁמַעוֹן וּנְשָׁקִיָּה
 בְּרִישִׁיָּה, אָמַר לִיָּה קָאִים בְּרִי בְּקִיּוּמָךְ, דְּשַׁעְתָּא
 קִיָּמָא לָךְ.

יְתִיב ר' שְׁמַעוֹן, וְר' אֶלְעָזָר בְּרִיָּה קָאִים וּמְפָרֵשׁ
 מְלִי דְרַזִּי דְחֻכְמָתָא, וְהוּוּ אֲנַפּוּי נְהִירִין
 כְּשִׁמְשָׁא. וּמְלִין מִתְבַּדְרִין וְטָאֲסִין בְּרִקִיעָא.
 יִתְבוּ תְרִין יוֹמִין דְּלֹא אָכְלוּ וְלֹא שָׁתוּ, וְלֹא הָווּ
 יָדְעִין אִי הָווּ יִמְמָא אוּ לִילִיא. כַּד נִפְקוּ, יָדְעוּ
 דְּהוּוּ תְרִין יוֹמִין דְּלֹא טַעְמוּ מִיָּדִי. קָרָא עַל דָּא
 רְבִי שְׁמַעוֹן, (שמות ל"ד) וַיְהִי שָׁם עִם ה' אַרְבַּעִים
 יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַל וְגו'. וּמָה
 אִי אֲנִן בְּשַׁעְתָּא חֲדָא כַּד, מִשָּׁה, דְּקָרָא אֶסְהִיד
 בֵּיה, וַיְהִי שָׁם עִם ה' אַרְבַּעִים יוֹם וְגו', עַל
 אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

כַּד אַתָּא רְבִי חֲזִיָּא קָמִיָּה דְרַבִּי, וְסַח לִיָּה
 עוֹבְדָא, תָּוָה רְבִי, וְאָמַר לִיָּה ר' שְׁמַעוֹן בֶּן
 גַּמְלִיאֵל אָבוּי, בְּרִי, ר' שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי אַרְיָא,
 וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיָּה אַרְיָא, וְלֹאוּ ר' שְׁמַעוֹן כְּשָׂאָר
 אַרְיָוֹתָא, עַלִּיָּה כְּתִיב (עמוס ג) אַרְיָה שָׂאָג מִי לֹא

הָיָה שְׁנַתְקֵן כְּמוֹ שְׁלַמְעֵלָה,
 אָמַר, אוֹלִי חֲס וְשְׁלוֹם יִתְעַרְבוּ
 בְּשָׂאָר הָעַמִּים וְיִשְׁאָר פָּגַם בְּכֻל
 הָעוֹלָמוֹת. מַה עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ
 בְּרִיךְ הוּא? טְלִיטְל אֶת כָּלָם
 מִכָּאֵן לְכָאֵן, עַד שִׁירְדוּ לְמַצְרַיִם
 לְדוֹר אֶת דִּיּוֹרָם בְּעַם קָשָׁה עֲרַף,
 שְׁמַבְזִים אֶת מְנַהֲגֵיהֶם וּמַבְזִים
 אוֹתָם לְהַתְחַתֵּן בְּהֶם וּלְהַתְעַרְב
 עִמָּהֶם, וְחוֹשְׁבִים אוֹתָם
 לְעַבְדִּים. הַגְּבָרִים גְּעֻלוּ בְּהֶם,
 וְהַנְּקֻבוֹת גְּעֻלוּ בְּהֶם, עַד שְׁנַתְקֵן
 הַכָּל בְּזַרְעֵ קִדְשׁ, וּבִין כֶּף וּבִין
 כֶּף נְשָׁלֵם חֲטָא שְׂאָר הָעַמִּים,
 שְׁכַתּוּב (בראשית טו) כִּי לֹא שָׁלֵם
 עֹזֶן הָאֱמוּרִי עַד הַנְּהָ. וּכְשִׁיִּצְאוּ,
 יִצְאוּ צְדִיקִים קְדוֹשִׁים, שְׁכַתּוּב
 שְׁבִטִי יֵה עֲדוֹת לְיִשְׂרָאֵל. כָּא
 רְבִי שְׁמַעוֹן וּנְשָׁקוּ בְּרִישׁוֹ. אָמַר
 לוּ, עֲמַד בְּנִי בְּעַמְדָךְ, כִּי הַשְׁעָה
 עוֹמְדַת לָךְ.

יָשַׁב רְבִי שְׁמַעוֹן, וְרַבִּי אֶלְעָזָר
 בְּנוֹ עוֹמַד וּמְפָרֵשׁ דְּבָרִים שֶׁל
 סוּדוֹת חֻכְמָה, וְהָיוּ פָּנָיו מְאִירוֹת
 כְּשִׁמְשׁ. וְהַדְּבָרִים מִתְפָּרְזִים
 וְטָסִים בְּרִקִיעַ. יָשְׁבוּ יוֹמִים וְלֹא
 אָכְלוּ וְלֹא שָׁתוּ, וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִים
 אִם הָיָה יוֹם אוּ לַיְלָה. כְּשִׁיִּצְאוּ,
 יָדְעוּ שֶׁהָיוּ יוֹמִים שְׁלֹא טַעְמוּ
 דְּבַר. קָרָא עַל זֶה רְבִי שְׁמַעוֹן,
 וַיְהִי שָׁם עִם ה' אַרְבַּעִים יוֹם
 וְאַרְבַּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַל
 וְגו'. וּמָה אִם אֲנִי בְּשַׁעְתָּא אַחַת
 כֶּף - מִשָּׁה, שְׁהַפְּתוּב הַעִיד בּוֹ
 וַיְהִי שָׁם עִם ה' אַרְבַּעִים יוֹם
 וְגו', עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

כְּשִׁבָא רְבִי חֲזִיָּא לְפָנָי רְבִי וְסַפֵּר
 לוֹ אֶת הַמַּעֲשֵׂה, תָּמָה רְבִי,
 וְאָמַר לוֹ רְבִי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל
 אָבוּי, בְּנִי, רְבִי שְׁמַעוֹן בְּרִי יוֹחָאי
 אַרְיָה, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ אַרְיָה,
 וְאִין רְבִי שְׁמַעוֹן כְּשָׂאָר אַרְיָוֹת,
 עַלִּיו כְּתוּב (עמוס ג) אַרְיָה שָׂאָג מִי
 עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. אִישׁ שְׁלֹא

אֲנִי לֹא יִירָא וְגו'. וּמָה עוֹלָמוֹת שְׁלַמְעֵלָה מְזַדְעָזְעִים מִמֶּנּוּ - אֲנִי

גזר תענית לעולמים על מה ששאל ובקש, אלא הוא גזר והקדוש ברוך הוא מקיים, הקדוש ברוך הוא גזר והוא מבטל, והינו מה ששנינו מה שכתוב (שמואל ב' כג) מושל באדם צדיק מושל יראת אלהים. הקדוש ברוך הוא מושל באדם ומי מושל בקדוש ברוך הוא? צדיק, שהוא גזר גזרה, והצדיק מבטלה.

שנינו, אמר רבי יהודה, אין לך דבר בחביבות לפני הקדוש ברוך הוא כמו תפלתם של צדיקים. ואף על גב שנוח לו, לפעמים שעושה בקשתם ולפעמים שלא עושה.

שנו רבותינו, פעם אחת היה העולם צריך מטר. בא רבי אליעזר וגזר ארבעים תעניות ולא בא מטר. התפלל תפלה ולא בא מטר. בא רבי עקיבא ועמד והתפלל. אמר משיב הרוח, ונשבה רוח. אמר ומוריד הגשם, ובא מטר. חלשה דעתו של רבי אליעזר. הסתפל רבי עקיבא בפניו.

קם רבי עקיבא לפני העם ואמר, אמשל לכם משל למה הדבר דומה. רבי אליעזר דומה לאהוב המלך שאהב אותו יותר, וכשנכנס לפני המלך, נוח לו, ולא רוצה לתת לו בקשתו בחפזון, כדי שלא יפרד ממנו, שנוח לו לדבר עמו. ואני דומה לעבד המלך שבקש בקשתו לפניו, ולא רוצה המלך שיבגס לשצרי ארמונו, וכל שפן לדבר עמו. אמר המלך, תנו לו בקשתו במהירות ולא יבגס לכאן. כך רבי אליעזר הוא אהוב המלך, ואני העבד, והמלך רוצה לדבר עמו כל היום ולא יפרד ממנו, ואני -

יירא וגו'. ומה עלמין דלעילא מזדעזעין מיניה, אנן על אחת כמה וכמה. גברא דלא גזר תעניתא לעלמין על מה דשאל ובעי, אלא הוא גזר, קדשא בריה הוא מקיים. קדשא בריה הוא גזר, ואיהו מבטל. והיינו דתנן, מאי דכתיב, (שמואל ב', כ"ג) מושל באדם צדיק מושל יראת אלהים, הקדוש ברוך הוא מושל באדם, ומי מושל בהקדוש ברוך הוא, צדיק. דאיהו גזר גזרה, והצדיק מבטלה.

תנן, אמר ר' יהודה, אין לך דבר בחביבותא קמי קדשא בריה הוא, כמו תפלתן של צדיקים, ואף על גב דניחא ליה, זמנין דעביד בעותהון, זמנין דלא עביד.

תנו רבנן, זמנא חדא הוה עלמא צריכא למטרא, אתא רבי אליעזר, וגזר ארבעין תעניתא, ולא אתא מטרא, צלי צלותא, ולא אתא מטרא. אתא רבי עקיבא, וקם וצלי, אמר משיב הרוח, ונשב זיקא, אמר ומוריד הגשם, ואתא מטרא. חלש דעתיה דרבי אליעזר, אסתפל רבי עקיבא באנפוי.

קם רבי עקיבא קמי עמא ואמר, אמשול לכם משל, למה הדבר דומה, רבי אליעזר דמי לרחימא דמלפא, דרחים ליה יתיר, וכד עאל קמי מלפא, ניחא ליה, ולא בעי למיתן ליה בעותיה בבהילו, פי היכי דלא ליתפרש מניה, דניחא ליה דלישתעי בהדיה. ואנא דמי לעבדא דמלפא, דבעא בעותיה קמיה, ולא בעי מלפא דליעול לתרעי פלטרין, ופל שפן דלישתעי בהדיה, אמר מלפא, הבו ליה בעותיה בבהילו, ולא ליעול הקא. כך רבי אליעזר איהו רחימא דמלפא, ואנא עבדא, ובעי מלפא לאשתעי בהדיה כל יומא, ולא יתפריש מניה. ואנא, לא בעי מלפא דאיעול